

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Tos/24/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8321010400
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Farkaš
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8321010400.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Farkaša, sudcov JUDr. Emila Dubňanského a JUDr. Rastislava Vargu PhD., LL.M., MBA, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 05. októbra 2021, v trestnej veci obžalovaného menom G. F., pre zločin prevádzachstva podľa § 355 ods. 2, písm. a/, ods. 3 písm. d/ Tr. zákona, o sťažnosti obžalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Humenné sp. zn. 1T/52/2021 zo dňa 08. septembra 2021 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. poriadku z a m i e t a sťažnosť obžalovaného menom G. F..

Podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. poriadku väzbu obžalovaného menom G. F. dohľadom probačného a mediačného úradníka n e n a h r á d z a.

odôvodnenie:

Okresný súd Humenné napadnutým uznesením sp. zn. 1T/52/2021 zo dňa 08.09.2021 podľa § 79 ods. 3 Tr. poriadku žiadosť obžalovaného G. F., nar. XX.XX.XXXX v Y., trvale bytom H., F. M., ulica K. D., štátny občan H., t. č. v Ústave na výkon väzby v Košiciach o prepustenie z väzby zamietol.

Po vyhlásení uznesenia odôvodnení a poučení o opravnom prostriedku obžalovaný priamo zo zápisnice o svojom výsluchu podal sťažnosť.

Sťažnosť obžalovaného zdôvodnil obhajca podaním, ktoré bolo doručené súdu dňa 16.09.2021. Obhajca namietal dĺžku konania o žiadosti na prepustenie z väzby na slobodu. Konštatuje, že obžalovaný podal prostredníctvom obhajkyne žiadosť dňa 12.08.2021. Súd prvého stupňa súd vytýčil termín výsluchu na deň 08.09.2021, teda až na 27 deň od podania návrhu. Je zrejmé, že nekonal prednostne a urýchlene. Proti rozhodnutiu priamo do zápisnice podal sťažnosť, ktorá po siedmich dňoch bola odôvodnená. Konanie v jednom stupni momentálne trvá 35 dní, čo je neprípustný spôsob konania o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu. Poukázal na ustálenou judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky. Zdôrazňuje viac ako 2 mesiace trvajúcu nečinnosť orgánov činných vo väzobnej veci. Uvádza, že dňa 23.01.2021 bolo začaté trestné stíhanie vo veci zločinu prevádzachstva podľa § 355 ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. d/, ods. 5 písm. c/ Tr. zákona. Dňa 24.01.2021 bolo vznesené obvinenie pre tento zločin. Dňa 25.01.2021 vyšetrovateľ podal podnet okresnej prokuratúre na podanie návrhu na väzobné stíhanie a dňa 26.01.2021 rozhodol sudca pre prípravné konanie Okresného súdu Humenné o vzatí do väzby. Namietá, že v konaní vedenom pod sp. zn. 1Tp/6/2021 rozhodol sudca pre prípravné konanie, že obvineného do väzby berie a väzbu písomným sľubom nenahrádza. Poukázal na nesprávnu právnu kvalifikáciu skutku v kontexte s § 134 ods. 3 Tr. zákona. Proti rozhodnutiu Okresného súdu Humenné pod sp. zn. 1Tp/6/2021 zo dňa 26.01.2021 v tom čase obvinený v zákonnej lehote cestou obhajkyne podal sťažnosť, o ktorej krajský súd rozhodol dňa 09.02.2021. Podľa § 193 ods. 1 Tr. poriadku ju zamietol. Cestou právnej zástupkyne podal aj sťažnosť voči uzneseniu o vznesení obvinenia zo dňa 24.01.2021, o ktorej 10.02.2021 prokurátor Okresnej prokuratúry Humenné rozhodol tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c/ zamietol ako nedôvodnú. Tu zdôrazňuje, že v sťažnosti voči

uznesení o vznesení obvinenia Trestný poriadok nepriznáva odkladný účinok. Od momentu obvinenia a následne osobitne od momentu, kedy Okresný súd Humenné sudcom pre prípravné konanie rozhodol o väzobnom stíhaní, čo bolo dňa 26.01.2021, pre orgány činné v trestnom konaní táto skutočnosť znamená požiadavku urýchleného prednostného vybavovania väzobnej veci v súlade s § 2 ods. 6, 2 veta Tr. poriadku. Požiadavky na prednostné a urýchlené vybavovanie väzobných vecí zodpovedajú lehoty počítané na dni, prípadne týždne, nie lehoty, ktoré sú počítané na mesiace. Nečinnosť vo väzobnej veci, ktorá na jednom stupni trvá viac ako mesiac predstavuje nezákonný zásah do osobnej slobody obvineného. Takáto nečinnosť na jednom stupni zakladá okamžité prepustenie z väzby na slobodu bez skúmania existencie či neexistencie väzobných dôvodov. V trestnej veci v tom čase obvineného bolo vznesené obvinenie dňa 26.01.2021. Následne dňa 01.02.2021 vyšetrovateľ rozhodol o príbratí znalca Ing. Štefaniska do konania. Odo dňa kedy vyšetrovateľ príbral znalca do konania nebol vo väzobnej trestnej veci urobený zo strany vyšetrovania žiaden procesný úkon a to až do 23.04.2021. Viac ako dva a pol mesiaca vo väzobnej veci nebol urobený jediný procesný úkon a to bez akéhokoľvek zavinenia zo strany v tom čase obvineného, takže túto nečinnosť nemožno pripočítať jemu ani obhajobe. Ani opatrenia na prevenciu šírenia vírusu COVID-19 sa nijakým spôsobom nedotkli plynutia lehôt, ak ide o väzobné trestné stíhanie, ani týmto spôsobom nie je možné odôvodniť viac ako dva a pol mesiaca trvajúcu nečinnosť na strane vyšetrovateľa. Posledným úkonom orgánov činných v trestnom konaní vo väzobnej veci bolo dňa 10.02.2021 rozhodnutie o zamietnutí sťažnosti voči uzneseniu o vznesení obvinenia. Vyšetrovateľ posledný úkon v tejto veci urobil dňa 01.02.2021, následne ďalší procesný úkon bol vykonaný až dňa 23.04.2021. Tento postup a hlavne nečinnosť sú jasné, jednoznačne v rozpore s požiadavkou prednostného a urýchleného vybavovania väzobných trestných vecí. Od toho momentu sa väzobné trestné stíhanie obžalovaného javí ako nezákonné a sledom súdnych rozhodnutí nebola právu na osobnú slobodu obžalovaného priznaná relevantná právna ochrana. Naopak súdne rozhodnutia prehlbujú nezákonnosť ďalšieho trvania obmedzovania osobnej slobody a do toho práva sa ešte viac v rozpore so zákonom zasiahlo. Je irelevantné v akom štádiu sa trestná vec nachádza. Už v tomto momente mal byť obžalovaný pre vážne porušenie práva na obhajobu prepustený a to rozhodnutím prokurátora Okresnej prokuratúry Humenné a následne rozhodnutím súdu, ktorý mal poznať tento skutkový stav, keď rozhodoval o ďalšom trvaní väzby po podaní obžaloby. Táto nečinnosť má jediný procesný dôsledok a to okamžité prepustenie obvineného na slobodu. Obhajoba namieta pochybenie v procese rozhodovania o vzatí obvineného do väzby a pri rozhodovaní o ďalšom trvaní väzby. Zdôrazňuje, že väzba je inštitútom ultima ratio. Zdôrazňuje, že súdy sú nielen oprávnené alebo povinné rozhodovať o tom či účel väzby nie je možné nahradiť dohľadom mediálneho a probačného úradníka a to aj v prípade, ak takýto návrh nebol uplatnený. Napriek existujúcej explicitne vyjadrenej povinnosti vyplývajúcej z rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, Okresný súd Humenné pri žiadnom rozhodovaní o väzobnom stíhaní na túto požiadavku nedbal, nerešpektoval ju, ani v jednom rozhodnutí samosudcu okresného súdu nie je obsiahnutý výrok o tom, že väzba sa nenachádza dohľadom probačného a mediálneho úradníka, hoci povinnosťou súdu túto možnosť skúmať, vysporiadať sa s ňou v rozhodnutí a v uznesení uviesť tomu zodpovedajúci výrok. Poukazuje na konštatáciu na strane 7 napadnutého uznesenia, kde sa uvádza, že keď nebolo obvineným navrhnuté nahradenie väzby dohľadom probačného a mediálneho úradníka o tejto možnosti súd osobitným výrokom nerozhodoval. V tomto momente samosudca nerešpektuje podľa názoru obhajoby povinnosti vyplývajúce z rozhodnutia, kedy je súd povinný skúmať možnosti nahradenia väzby z úradnej povinnosti a to bez ohľadu či taký návrh bol uplatnený. Zdôrazňuje, že v zápisnici o vylúčení obvineného sa nachádza zhodné konštatovanie a v rozhodnutí zo dňa 08.09.2021 samosudca zotráva na pôvodnom prístupe a uvádza, že keď návrh na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediálneho úradníka uplatnený nebol, nebude o ňom rozhodovať výrok. Obhajkyňa zdôrazňuje novelizáciu Tr. poriadku, kde od 15.08.2021 sa požaduje od súdu, aby v čase rozhodovania o väzobnom stíhaní posúdili aj možnosť uplatnenia inštitútov nahradzujúcich väzbu zmysle § 80, § 81 Tr. poriadku, ide o zákonnú povinnosť ex lege samosudcovi uloženú. Väzobné stíhanie obžalovaného menom G. F. sa javí ako nezákonné a to už od prípravného konania, kedy došlo k závažnému porušeniu práva, v tom čase obvineného, na osobnú slobodu ako aj procesných požiadaviek na postup vo väzobných veciach. Doposiaľ súdy nepriznali tomuto právu žiadnu právnu ochranu a naopak nezákonným postupom rozhodovania o trvaní väzby o žiadosti na prepustenie z väzby tento nezákonný zásah súdy prehlbujú. Rozhodovanie o väzobnom stíhaní je v rozpore s Trestným poriadkom a konštantnou judikatúrou Ústavného súdu. Vzhľadom na uvedené navrhuje sťažnostnému súdu rozhodnúť o prepustení obvineného z väzby na slobodu.

Na základe riadne a včas podanej sťažnosti krajský súd podľa § 192 ods. 1 Tr. poriadku preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť a konanie

predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia. Na základe tohto preskúmania krajský súd dospel k záveru, že sťažnosť obžalovaného menom G. F. nie je dôvodná.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Humenné podal dňa 14.07.2021 obžalobu na Okresný súd Humenné na obžalovaného menom G. F. pre skutok právne kvalifikovaný ako zločin prevádzachstva podľa § 355 ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. d/ Tr. zákona s poukazom na § 138 písm. j/ Tr. zákona.

Uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Humenné sp. zn. 1Tp/6/2021 zo dňa 26.01.2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10Tpo/5/2021 zo dňa 09.02.2021 bol obžalovaný menom G. F. vzatý do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a/, c/ Tr. poriadku. Väzba začala plynúť dňom 23.01.2021 a je vykonávaná v ÚVV Košice.

Po podaní obžaloby Okresný súd Humenné uznesením sp. zn. 1T/52/2021 zo dňa 21.07.2021 rozhodol o ďalšom trvaní väzby a ponechal obžalovaného vo väzbe z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a/, c/ Tr. poriadku.

Dňa 12.08.2021 obžalovaný prostredníctvom obhajkyne podal žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu. V žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu zdôrazňuje nerešpektovanie požiadaviek na prednostné a urýchlené vybavovanie väzobných vecí a dlhotrvajúcu nečinnosť orgánov činných v trestnom konaní. Rovnako, ako v sťažnosti, aj v tejto žiadosti poukazuje na skutočnosti svedčiace o vykonávaní jednotlivých úkonov v priebehu prípravného konania. Namieta pochybenie v procese rozhodovania o vzatí obžalovaného do väzby a pri rozhodovaní o ďalšom trvaní väzby. Zdôrazňuje, že ani sudca pre prípravné konanie, ani súd prvého stupňa sa nezaoberal možnosťou nahradenia väzby dohľadom probačného a mediáčného úradníka a zdôrazňuje, že absentuje výrok o tom, či väzbu je, respektíve nie je možné nahradiť niektorým z inštitútov na nahradenie väzby. Vzhľadom na ustálenú súdnu prax navrhol, aby bol obžalovaný prepustený z väzby na slobodu a takýmto spôsobom aby došlo k zabráneniu ďalšieho narúšania jeho garantovaných práv.

Súd prvého stupňa k tejto žiadosti vypočul obžalovaného dňa 08.09.2021. Obžalovaný zdôraznil, že trvá na podanej žiadosti. Rovnako, ako obhajca, aj obžalovaný zdôraznil, že keď bol vzatý do väzby, nebol s ním dva a pol mesiaca vykonávaný žiaden vyšetrovací úkon. V prípade prepustenia na slobodu by išiel bývať k svojej sesternici, ktorá má na území Slovenskej republiky dlhodobý legálny pobyt. Našiel by si prácu v Bratislave. Sesternica by mu umožnila bývať u nej až do právoplatného rozhodnutia v tejto trestnej veci.

Okresný súd Humenné v tejto trestnej veci vyhlásil dňa 08.09.2021 rozsudok, ktorým uznal obžalovaného menom G. F. vinným zo spáchania zločinu prevádzachstva podľa § 355 ods. 1, ods. 3 písm. d/ Tr. zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. j/ Tr. zákona.

Za to mu súd uložil podľa § 355 ods. 3 Tr. zákona prihladajúc v zmysle § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zákona na § 36 písm. j/ Tr. zákona podľa § 46 Tr. zákona trest odňatia slobody na 7 rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zákona súd obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaradil na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Po vyhlásení rozsudku, odôvodnení a poučení o opravnom prostriedku obžalovaný priamo do zápisnice o hlavnom pojednávaní podal odvolanie. Rozsudok nie je právoplatný.

Súd prvého stupňa sa v prvom rade zaoberal existenciou materiálnych podmienok väzby. Poukázal na rozsah vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní, na jednotlivé dôkazné prostriedky a skutočnosti vyplývajúce z týchto dôkazných prostriedkov.

Krajský súd v tomto štádiu konania, kedy už bol vyhlásený odsudzujúci rozsudok, aj keď nie je právoplatný, konštatuje, že v danom prípade boli zistené skutočnosti, ktoré nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bola podaná obžaloba a bol vyhlásený odsudzujúci rozsudok, bol spáchaný, má znaky trestného činu a existujú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obžalovaný. Tak ako súd prvého stupňa aj krajský súd konštatuje, že u obžalovaného existujú materiálne dôvody väzby.

Následne sa súd prvého stupňa zaoberal existenciou dôvodov väzby. Súd prvého stupňa pri hodnotení dôvodov väzby sa zaoberal charakterom trestnej činnosti. Zdôraznil, že pri tejto trestnej činnosti sa

prejavuje vysoká organizovanosť väčšej skupiny ľudí, ktorí si najímajú jednotlivých páchatel'ov na prevádzanie osôb cez konkrétne územné celky a ich hranice za účelom zisku, v snahe prevádzané osoby dostať na územie niektorého z členských štátov Európskej únie. Pri takejto charakteristike trestnej činnosti súd prvého stupňa správne poukázal aj na väzby organizátorov tejto trestnej činnosti, na jednotlivých realizátorov, v dôsledku ktorých by mohol byť motivovaný k páchaniu trestnej činnosti a práve takýmto spôsobom si zabezpečoval finančné prostriedky. Teda u obžalovaného naďalej existujú dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. poriadku. S týmto záverom súdu prvého stupňa sa krajský súd v celom rozsahu stotožnil.

Následne súd sa zaoberal aj dôvodom väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. poriadku, poukázal na osobu obžalovaného, zdôraznil, že ide o cudzieho štátneho príslušníka, ktorý má bydlisko na území štátu, ktorý nie je členským štátom Európskej únie. Hrozí mu vysoký trest a takýto trest, aj keď neprávoplatne, mu bol súdom prvého stupňa uložený. Krajský súd sa stotožnil aj so záverom súdu prvého stupňa, že u obžalovaného existujú dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. poriadku tak, ako to súd prvého stupňa odôvodnil.

V súvislosti s dôvodom väzby súd prvého stupňa aj zdôraznil, že hrozba vysokým trestom sa prehĺbila samotnou skutočnosťou, že v tejto trestnej veci bol vyhlásený, aj keď neprávoplatný, rozsudok.

Obžalovaný, tak ako v žiadosti, aj v sťažnosti proti napadnutému uzneseniu namieta neprimeranosť lehôt, v rámci ktorých boli vykonávané úkony tak v štádiu prípravného konania, ako aj pri jeho rozhodovaní o väzbe. Zdôrazňuje, že už táto samotná skutočnosť má za následok porušenie práv obžalovaného, keďže orgány činné v trestnom konaní a súd nekonali v primeraných lehotách vo väzobnej veci a to má byť dôvodom na prepustenie z väzby na slobodu.

Vzhľadom na rozsah trestnej činnosti, charakter trestnej činnosti a na samotnú skutočnosť, že ide o konanie s cudzím prvkom, kde je potrebné pri vykonávaní jednotlivých úkonov zabezpečovať či už tlmočníka, respektíve preklad aj jednotlivých písomností, krajský súd dospel k záveru, že nezistil okolnosti, že by tak v prípravnom konaní alebo na hlavnom pojednávaní súd konal v neprimeraných lehotách, ktoré by zakladali prepustenie obžalovaného z väzby na slobodu. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že túto argumentáciu po prvýkrát predniesla obhajoba, tak v rámci podanej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu dňa 12.08.2021, ako aj v rámci sťažnostného konania. V rámci prípravného konania na túto skutočnosť obhajoba nepoukazovala.

Ďalším dôvodom uvádzaným v sťažnosti ako aj v žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, je porušenie práva obžalovaného na obhajobu tým, že súd prvého stupňa sa nezaoberal možnosťou nahradenia väzby dohľadom mediálneho a probačného úradníka pri rozhodovaní o vzatí obvineného do väzby a pri rozhodovaní o ďalšom trvaní väzby.

O vzatí obvineného do väzby rozhodoval sudca pre prípravné konanie Okresného súdu Humenné uznesením sp. zn. 1Tp/6/2021 zo dňa 26.01.2021. Je pravdou, že v uznesení nie je výrok, ktorým by sa vysporiadal otázkou nahradenia väzby dohľadom mediálneho a probačného úradníka, no v odôvodnení sudca pre prípravné konanie konštatuje, že i keď zo strany obvineného nebol podaný návrh na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediálneho úradníka (to je dôvod, pre ktorý sudca pre prípravné konanie o nahradení väzby týmto prostriedkom nerozhodoval samotným výrokom/, sudca pre prípravné konanie skúmajúc podmienky nahradenia väzby dohľadom probačného a mediálneho úradníka nad obvineným podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. poriadku zisťoval predstavu obvineného o jeho ďalšom spôsobe života. Následne konštatuje, že sudca pre prípravné konanie v čase rozhodovania o väzbe vylúčil možnosť nahradiť väzbu prostriedkami uvedenými v druhom diele štvrtej hlavy prvej časti Tr. poriadku.

Proti tomuto uzneseniu, v tom čase obvinený, podal sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 10Tpo/5/2021 zo dňa 09.02.2021 a krajský súd konštatuje v odôvodnení svojho rozhodnutia, že za správny a zodpovedajúci považuje krajský súd aj názor sudcu pre prípravné konanie o neúčelnosti nahradenia väzby dohľadom probačného a mediálneho úradníka nad obvineným. Aplikovanými prostriedkami dohľadu probačného a mediálneho úradníka nie je možné zabrániť obvinenému v páchaní trestnej činnosti, výkon dohľadu u osoby, ktorá nemá na území Slovenskej republiky stále bydlisko, nemožno považovať za dostatočné opatrenie pre zabránenie páchania ďalšej trestnej činnosti, keďže

výkon dohľadu probačným a mediačným úradníkom by bol z tohto dôvodu neefektívny a v podstate nemožný.

Možnosťou nahradenia väzby aj po podaní obžaloby a pri rozhodovaní o ďalšom trvaní väzby, sa súd prvého stupňa zaoberal vo svojom uznesení sp. zn. 1T/52/2021 zo dňa 21.07.2021 a dospel k záveru, ktorý vyjadril konštatáciou, že skúmal možnosti nahradenia väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvineným, zisťoval predstavu obžalovaného o jeho ďalšom spôsobe života v prípade jeho prepustenia z väzby. Obvinený sa však odmietol vyjadriť k týmto skutočnostiam, pretože nepredpokladá, že ho súd pustí. To bol dôvod, pre ktorý sa vyjadril, že nenavrhuje nahradiť väzbu. Až následne súd prvého stupňa konštatuje to, načo poukazuje obhajoba v sťažnosti, že zo strany obvineného nebol podaný návrh na nahradenie väzby týmto prostriedkom, súd o tomto osobitným výrokom nerozhodoval.

V rámci sťažnostného konania obhajoba navrhovala nahradiť väzbu dohľadom mediačného a probačného úradníka. Krajský súd vzhľadom na osobu obžalovaného, ktorý je cudzím štátnym príslušníkom bez trvalého pobytu na území Slovenskej republiky, respektíve iného členského štátu Európskej únie, vzhľadom na štádium, v akom sa nachádza toto trestné konanie, dospel k záveru, že účel väzby nemožno dosiahnuť dohľadom mediačného a probačného úradníka, preto väzbu týmto inštitútom nenahradil.

Obžalovaný nepredložil písomný sľub a nežiadal o nahradenie väzby písomným a nebol predložený ani návrh na nahradenie väzby niektorou zo záruk, preto krajský súd sa možnosťou nahradenia väzby niektorým z týchto inštitútov nezaoberal.

Vzhľadom na tieto skutočnosti krajský súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.